

Motion till riksdagen

1988/89:So410

av Gudrun Schyman och Rolf L Nilson (båda vpk)
Skydd för yrkestitlarna psykolog och psykoterapeut

Legitimation för psykologer infördes den 1 juli 1978. Legitimationen har som grund avlagd psykologexamen och ett års praktisk tjänstgöring för legitimation. Psykologexamen avläggs efter en femårig utbildning – nu enligt en linjeutbildning och studieplan från 1982. Sedan 1986 finns även legitimation som psykoterapeut.

Det skydd som legitimationen representerar har varit och är väsentligt för allmänheten och har även på annat sätt haft stor betydelse för yrkesutövningen inom de många olika samhällsområden där psykologer och psykoterapeuter är verksamma.

Emellertid förekommer fortfarande ett missbruk av psykologiska utrednings- och behandlingsmetoder som bedrivs utan psykologisk kompetens. Enskilda personer utan erforderlig utbildning kallar sig psykolog och bedriver en verksamhet som i vissa sammanhang kan ha direkt skadliga konsekvenser. En del exempel på sådan verksamhet finns i flera utgåvor av telefonkatalogens "gula sidor" under rubriken "psykologer övriga". Sådana tendenser tycks förstärkas i och med att en yrkeskategori legitimeras. Utbudet av tjänster från gruppen psykologer "övriga" har ökat under åren. Motsvarande situation har uppstått också sedan psykoterapeuter legitimerats. En växande marknad av "psykoterapeuter övriga" har sålunda framträtt i televerkets annonser.

Yrkesutövare med otillräcklig kompetens har vidare sökt ge sken av kompetens och respektabilitet genom att utge sig för psykolog eller att använda en sammansättning av en yrkesbeteckning där titeln psykolog ingår.

Allmänheten som söker hjälp för psykiska besvär kan tyvärr inte alltid ha tillräcklig kunskap om vilka kvalifikationskrav som man kan ställa på en fullgod yrkesutövare. Detta kan leda dels till att hjälp uteblir, dels till att enskilda människors lidande förvärras. Därtill kommer negativa konsekvenser för leg. psykologer och psykoterapeuter i form av risk för oförskyllt vanrykte, något som kan få överspridning till den offentliga hälso- och sjukvården. De erfarenheter som finns under 80-talet leder till slutsatsen att legitimationens skydd bör kompletteras också med ett skydd för yrkesbeteckningarna psykolog och psykoterapeut.

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) anförde i sitt remissvar på 1981 års behörighetskommittés betänkande följande i frågan:

Intet hindrar att en person som helt saknar utbildning för yrket utger sig för att vara psykolog eller psykoterapeut med den risk för missbruk av

psykologiska arbetsmetoder, både inom psykodiagnostik och psykoterapi, som detta för med sig, till skada för sjuka människor som utsätts för sådan behandling.

Mot. 1988/89
So410

Någon förändring har sedan dess inte skett beträffande skydd för yrkestitlarna psykolog och psykoterapeut. Lag om behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården m.m. bör därför kompletteras i § 9, stycke 1, varvid yrkestitlarna psykolog och psykoterapeut likställs med yrkestitlarna barnmorska, läkare och tandläkare.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagstiftning för att skydda yrkestitlarna psykolog och psykoterapeut.

Stockholm den 18 januari 1989

Gudrun Schyman (vpk)

Rolf L Nilson (vpk)